

พระราชกำหนด  
การกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

พ.ศ. ๒๕๒๖

เชาวน์ ทับทิมทอง

ประเทศไทยหลังการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๖ รัฐบาลที่เข้าไปรับผิดชอบบริหารประเทศต้องรับภาระหนักยิ่ง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งหมักหมมสั่งสมมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลให้ภาวะการเงินและการคลังของประเทศอยู่ในขั้นวิกฤต รัฐบาลต้องตัดสินใจลดค่าเงินบาท และมีมาตรการเข้มงวดทางด้านการคลังติดตามมาที่สุด สาเหตุของความซบเซาและถดถอยทางเศรษฐกิจภายในประเทศ นอกจากเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ภาระหนี้สิน การเสียเปรียบดุลการค้า การชำระเงินติดต่อกันมาเป็นเวลานานแล้ว เงินนอกระบบภายในประเทศก็นับว่าเป็นต้นเหตุอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะเงินนอกระบบในรูปของแชร์ต่างๆ ที่ประชาชนนิยมเล่นกันอย่างแพร่หลาย ทำให้เงินถูกระดมไปอยู่ที่เท้าแชร์จำนวนมาก โดยมีได้เอาไปลงทุนทำการผลิตอะไรจริงจังที่จะก่อให้เกิดการจ้างงาน หรือเกิดสินค้าบริการที่เป็นประโยชน์ เป็นเพียงการจกัฉวเงิน เอาเงินของผู้เล่นรายใหม่มาใช้ให้กับผู้เล่นเก่า ผู้ร่วมเล่นซึ่งได้เงินมาง่าย ๆ ต่างก็ใช้จ่ายเงินกันอย่างฟุ่มเฟือย ซื้อรถยนต์ ซื้อบ้าน เที่ยวเตร่กันอย่างสำราญบางคนถึงกับเลิกอาชีพปกติของตนหาเงินมาเล่นแชร์อย่างเดียว เพราะผลตอบแทนสูงกว่า นับวันวงแชร์จะขยายออกไปเรื่อยๆ ตามความนิยม รัฐบาลก็ไม่มีเครื่องมือ หรือกฎหมายที่ควบคุมหรือจัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้ หากปล่อยให้สภาพการเป็นอยู่อย่างนี้ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม

ของประเทศไทยก็จะยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนยากที่จะเยียวยา รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ ขึ้น

ก่อนที่จะพิจารณาถึงสาระสำคัญในพระราชกำหนดดังกล่าว เรามาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องแชร์กันก่อน การเล่นแชร์เบี้ยหวดยตามกฎหมายนั้น ได้มีคำพิพากษาฎีกาเป็นบรรทัดฐานไว้ว่าเป็นสัญญาอย่างหนึ่ง ไม่ใช่เป็นการกู้ยืมเงิน แม้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ฟ้องร้องกันได้ การเล่นแชร์เบี้ยหวดยโดยทั่วๆ ไปจะมีเท่าแชร์เป็นผู้รวบรวมผู้ร่วมเล่น ซึ่งเรียกว่าลูกแชร์ จำนวนลูกแชร์จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวงเงิน ระยะเวลาที่ต้องการเล่นเท่าแชร์และลูกแชร์จะนำเงินค่าแชร์มารวมไว้ที่เท่าแชร์เป็นงวดๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดส่วนมากจะกำหนดเป็นเดือน จะมีการประมูลเงินกองกลางผลัดเปลี่ยนเป็นเจ้าหนี้ลูกหนี้กัน ซึ่งเรียกว่าเบี้ย ผู้ที่เบี้ยได้หรือประมูลได้คือผู้ที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด ผลประโยชน์ที่ผู้เบี้ยให้แก่วงแชร์นี้ เรียกกันว่าดอก ดอกที่วางนี้ไม่ถือว่าเป็นดอกเบี้ยถึงการกู้ยืมเงิน ดังนั้นผู้ประมูลอาจให้ดอกสูงเท่าไรก็ได้ ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ ผิดกับการกู้ยืมเงินที่กำหนดดอกเบี้ยไว้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี

จะเห็นได้ว่า แชร์ที่นิยมเล่นกัน เช่น แชร์แม่ชะม้อย แชร์แม่เหล็กแก้ว แชร์ชาเตอร์ รวมทั้งบริษัทแชร์ต่างๆ แตกต่างไปจากแชร์ตามกฎหมาย เพราะมิได้มีการเบี้ย หรือหมุนเวียนกันเป็นลูกหนี้เจ้าหนี้แต่อย่างใด แต่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงิน โดยเท่าแชร์จะเป็นผู้รับเงินจากลูกวงหรือบางวงแชร์เรียกว่าผู้ร่วมลงทุน แล้วออกเอกสารสัญญากู้เงิน หรือออกเช็คค้ำประกันไว้ให้เป็นหลักฐาน ลูกวงจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นดอกเบี้ย บางวงให้ผลตอบแทนสูงถึงร้อยละ ๗๐-๘๐% ต่อปีที่เดียว ด้วยความเย้ายวนของดอกเบี้ยที่สูงมากนี้เอง จึงมีประชาชนเสี่ยงเอาเงินไปร่วมเล่นจำนวนมาก โดยมีได้มีหลักประกันอื่นใดนอกจากสัญญา ๑ ฉบับ หรือเช็คค้ำประกัน ๑ ใบที่เท่าแชร์ออกให้ ทำไมประชาชนจำนวนมากกล้าเสี่ยงเล่นทั้งๆ ที่มีหลักประกันน้อยมาก? วงแชร์ได้สร้างความเชื่อถืออย่างไร? ถึงทำให้มีผู้ร่วมเล่นจำนวนมาก เมื่อวิเคราะห์ดูก็ปรากฏว่าวงแชร์ได้ใช้หลักการสร้างความเชื่อถือจากสูตรสำเร็จง่ายๆ ดังนี้

(จ่ายดอกเบี้ยสม่ำเสมอ + ลูกวงที่เลือกสรร + โฆษณาเกี่ยวกับการลงทุน) = ความเชื่อถือ  
ระยะแรกวงแชร์ต่างๆ จะสร้างเครดิตให้แก่ตนเองด้วยการใช้เงินจำนวนหนึ่ง จ่ายดอกเบี้ยให้แก่

ผู้ร่วมลงทุนหรือลูกวง ตามอัตราที่ตกลงกันอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันเป็นระยะเวลานานพอควร ระยะนี้วงแชร์จะต้องมีเงินจำนวนมากพอ เพราะเป็นระยะที่ลูกวงยังน้อยอยู่ กระแสเงินสดไหลเข้าวงแชร์ไม่มากนัก วงแชร์ต้องพยายามหาเงินมาจ่ายเป็นคอกเบี้ยให้ได้ ควบคู่กับการจ่ายเงินคอกเบี้ยตรงเวลาและสม่ำเสมอ วงแชร์จะต้องมีการพิถีพิถันในการเลือกลูกวงในระยะแรก เพื่อโฆษณาถึงความมั่นคงนำความเชื่อถือของกิจการวงแชร์ บุคคลชั้นสูงในสังคม นักการเมือง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ภรรยาของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือของนักการเมือง จะถูกทาบทามติดต่อกับให้เข้าร่วมเล่น เมื่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้าร่วมเป็นลูกวงแล้ว วงแชร์ก็จะปล่อยข่าวถึงความน่าเชื่อถือของวงแชร์ ว่ามีบุคคลซึ่งน่าเชื่อถือในสังคมเข้าร่วมเล่นด้วย เมื่อถึงตอนนั้นวงแชร์ต่างๆ ก็ไม่ต้องวิ่งหาลูกวงอีกต่อไปจะมีผู้หลงเชื่อเข้ามาสมัครร่วมเล่นด้วย เพราะเชื่อว่าวงแชร์จะล้มหรือจะโกงไม่ได้ เพราะมีบุคคลสำคัญๆ เข้าร่วมเล่นด้วยนั่นเอง สัมผัสคิดว่าวงแชร์คงไม่กล้าโกงบุคคลสำคัญๆ จริง แต่สำหรับคนทั่วๆ ไปไม่แน่ว่าจะกล้าโกงหรือเปล่า วงแชร์ดำเนินการอย่างนี้แล้วเชื่อว่าหมดปัญหาไปเลยทีเดียว ในระยะที่ความสนใจของผู้จะร่วมเล่นพุ่งขึ้นสูงมากนั้นเองมีบุคคลหลายอาชีพ หลายระดับความคิด อยากเข้าร่วมเล่นด้วย เพราะมีผลตอบแทนสูงนั่นเอง บางคนต้องการทราบว่างแชร์นำเงินไปทำธุรกิจ หรือลงทุนในกิจการอะไร จึงทำให้มีกำไรจ่ายผลประโยชน์ให้แก่ลูกวงได้สูงถึงเพียงนั้น ทั้งนี้เพื่อความรอบคอบและสมเหตุสมผลในการลงทุนนั่นเอง คำถามดังกล่าวเริ่มดังขึ้นเรื่อยๆ หากวงแชร์ตอบคำถามนี้ไม่ได้ก็จะกระเทือนความเชื่อถือของวงแชร์ ดังนั้นวงแชร์ก็จะปล่อยข่าวเกี่ยวกับการลงทุนของกิจการวงแชร์ ว่าเอาเงินไปลงทุนในการใดบ้างเป็นการคลายความกังวลของลูกแชร์ลง วงแชร์แต่ละวงก็ปล่อยข่าวแตกต่างกัน ในช่วงที่การเล่นแชร์ระบอบอย่างหนักในช่วงปี ๒๕๒๖-๒๕๒๗ ประเทศประสบปัญหาด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างรุนแรง การจัดหาน้ำมันเกิดปัญหา วงแชร์ส่วนใหญ่จะถือโอกาสบนความสอพลอของวิกฤติการณ์น้ำมัน โฆษณากิจการลงทุนวงแชร์ของตนเองว่า "เอาเงินจากลูกวงไปลงทุนในกิจการน้ำมัน" ด้วยวิธีการดังกล่าวมาแล้ว ความเชื่อถือในวงแชร์ก็มีมากขึ้นเป็นลำดับ ในปี ๒๕๒๗ หน่วยงานราชการของรัฐบาลบางหน่วยมีผู้ร่วมเล่นแชร์อยู่เกือบ ๘๐% และนับวันจะขยายตัวออกไปทุกทีๆ กระแสเงินสดไหลเข้าวงแชร์จะมีจำนวนมหาศาล ประมาทกันว่าเฉพาะแม่ชะม้อยรายเดียว สามารถระดมเงินมาได้ถึง ๓,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ ล้านบาททีเดียว แสดงว่ามีผู้มาร่วมเล่นแชร์นี้เป็นหมื่นๆ ราย จากสภาพการณ์

ดังกล่าว รัฐบาลเริ่มจับตามอง และเห็นว่า การที่เงินจำนวนมากถูกระดมไปอยู่ที่ใดคนหนึ่ง  
จำนวนมากมายมหาศาลโดยที่รัฐมิอาจเข้าไปควบคุมได้เลยนั้น เป็นอันตรายเป็นอย่างยิ่งต่อ  
ภาวะการเงิน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ รัฐบาลซึ่งมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็น  
นายกรัฐมนตรี จึงได้ออกกฎหมายเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ ชื่อ

“พระราชกำหนด การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗”

อันมาควบคุม พระราชกำหนดดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน  
๒๕๒๗ และโดยนัยแห่งมาตรา ๒ ของพระราชกำหนดนี้ ทำให้ผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓  
พฤศจิกายน ๒๕๒๗ เป็นต้นมา เนื้อหาในพระราชกำหนดนี้มีสาระที่น่าสนใจควรแก่การ  
พิจารณาหลายประการ มีจำนวนมาตรา ๑๘ มาตรา ท้ายพระราชกำหนดนี้มีหมายเหตุบ่งบอกถึง  
เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ไว้ว่า

“เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจากขณะนี้ ปรากฏว่า  
มีการกู้ยืมเงิน หรือรับฝากเงิน จากประชาชนทั่วไปโดยมีการจ่ายดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์  
อย่างอื่นตอบแทนสูงเกินกว่าประโยชน์ที่ผู้กู้ยืมเงิน หรือผู้รับฝากเงินจะพึงหาได้จากการ  
ประกอบธุรกิจตามปกติ โดยผู้กระทำได้หลอกลวงประชาชน ที่หวังจะได้ดอกเบี้ยในอัตราสูงให้  
นำเงินมาเก็บไว้กับตนด้วยการใช้วิธีการจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูงเป็นเครื่องล่อใจ แล้วนำเงินที่  
ได้มาจากการกู้ยืมหรือรับฝากเงินรายอื่นๆ มาจ่ายเป็นดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ให้แก่ผู้ให้กู้  
ยืมเงิน หรือผู้ฝากเงินรายก่อนๆ ในลักษณะต่อเนื่องกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าว เป็นการ  
ฉ้อโกงประชาชน เพราะเป็นที่แน่นอนอยู่แล้วว่าในที่สุดจะต้องมีประชาชนจำนวนมากไม่  
สามารถได้รับต้นเงินกลับคืนได้ และผู้กู้ยืมเงินหรือผู้รับฝากเงินกับผู้ร่วมกระทำการดังกล่าว  
จะได้รับประโยชน์จากเงินที่ตนได้รับมา เพราะผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้ฝากเงินไม่สามารถบังคับ  
หรือติดตามให้มีการชำระหนี้ได้ อนึ่ง กิจกรรมดังกล่าวนี้มีแนวโน้มจะขยายตัวแพร่หลายออก  
ไปอย่างรวดเร็ว หากปล่อยให้มีการดำเนินการต่อไปย่อมจะก่อให้เกิดผลร้ายแก่ประชาชนทั่วไป  
และจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ สมควรที่จะมีกฎหมายเพื่อคุ้มครอง  
ประโยชน์ของประชาชนที่อาจได้รับความเสียหายจากการถูกหลอกลวง และโดยที่เป็นกรณี  
ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึง  
จำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้”

พระราชกำหนดนี้มีรายละเอียดดังนี้



พระราชกำหนด  
การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน  
พ.ศ. ๒๕๖๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.  
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓  
เป็นปีที่ ๓๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ  
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน  
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึง  
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการ  
ฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๓”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ  
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“การกู้ยืมเงิน” หมายความว่า รับเงิน ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้  
การยืม การรับร่วมลงทุน หรือในลักษณะอื่นใด โดยผู้กู้ยืมเงินจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน  
หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการรับเพื่อ  
ตนเอง หรือรับในฐานะตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้กู้ยืมเงินหรือของผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือใน  
ฐานะอื่นใด และไม่ว่าการรับหรือจ่ายต้นเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนนั้น จะกระทำอำพราง  
ด้วยวิธีการอย่างไรก็ตาม

“ผลประโยชน์ตอบแทน” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์  
อื่นใดที่ผู้กู้ยืมเงินจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินเพื่อการกู้ยืมเงิน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจ่ายในลักษณะดอกเบี้ย  
เป็นเงินปันผลหรือลักษณะอื่นใด

“ผู้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า บุคคลผู้ทำการกู้ยืมเงิน และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงิน  
เป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งลงนามในสัญญาหรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้  
แทนของนิติบุคคลนั้นด้วย

“ผู้ให้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ให้กู้ยืมเงินระบุให้เป็นบุคคลที่  
ได้รับต้นเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้กู้ยืมเงิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม  
พระราชกำหนดนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔ ผู้ใด โฆษณา หรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชน หรือกระทำด้วย  
ประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่าในการกู้ยืมเงิน ตนหรือบุคคลใดจะจ่าย  
ผลประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วย  
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือ  
บุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้นหรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน  
หรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่า ตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดย  
ชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และ  
ในการนั้น เป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่  
เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ในการกู้ยืมเงินหรือจะกู้ยืมเงิน

(ก) มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแพร่ข่าว  
ด้วยวิธีอื่นใด หรือ

(ข) ดำเนินกิจการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ หรือ

(ค) จัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่างๆ หรือ

(ง) จัดให้มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ไปชักชวนบุคคลต่างๆ เพื่อให้มีการให้กู้ยืมเงิน หรือ

(จ) ได้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินเกินสิบคนซึ่งมีจำนวนเงินกู้ยืมรวมกันตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน และ

(๒) ผู้ขึ้น

(ก) จำย หรือโฆษณา ประกาศ แพร่ข่าว หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะพึงจ่ายได้ หรือ

(ข) ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้ขึ้นตามที่ผู้ขึ้นได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ ไม่ปรากฏหลักฐานพอที่จะเชื่อได้ว่า เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ผู้ขึ้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา ๔ ๕ ๖ เว้นแต่ผู้ขึ้นจะสามารถพิสูจน์ได้ว่า กิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างถึงนั้นเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าวอ้าง หรือหากกิจการดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอัตราผลประโยชน์ตอบแทนตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินได้จ่ายหรือจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนที่มีใช้เป็นตัวเงิน ให้คำนวณมูลค่าของผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวออกเป็นจำนวนเงิน

มาตรา ๗ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ใดได้กระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือกระทำตามมาตรา ๕ (๑) หรือ (๒) (ก) ให้พนักงานเจ้าพนักงานที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้ผู้ขึ้นหรือบุคคลใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบถึงการกู้ยืมเงิน มาให้ถ้อยคำ

(๒) ส่งให้บุคคลดังกล่าวตาม (๑) รายงานสภาพกิจการของตนตลอดจนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดของตน

(๓) ส่งให้บุคคลดังกล่าวตาม (๑) นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินมาตรวจสอบ

(๔) เข้าไปในสถานที่ใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อทำการตรวจสอบหรือค้นบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นของบุคคลดังกล่าวตาม (๑) ในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจส่งบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นให้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือค้น ตามควรแก่เรื่อง และให้พนักงานจับบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้

การเรียกหรือการส่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหนังสือเรียกหรือคำสั่ง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบหรือค้นตาม (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำการต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

มาตรา ๘ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดที่เป็นผู้ต้องหากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายหรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สิน และเห็นสมควรให้มีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจส่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนได้ แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้ใดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สิน แต่ยังไม่สมควรส่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินคดีล้มละลายต่อไปตามมาตรา ๑๐

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙ เมื่อพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีอาญาแก่ผู้ใดในความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ถ้าผู้ให้กู้ยืมเงินร้องขอ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกต้นเงินคืนให้แก่ผู้นั้นได้ และจะเรียกผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายให้แก่ผู้นั้นด้วยก็ได้ ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ เป็นบุคคลล้มละลายได้ เมื่อ

- (๑) เป็นผู้หนีสินส่วนตัว หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สินได้
- (๒) เป็นหนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสน

บาทและ

(๓) หนี้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม

การฟ้องคดีล้มละลายตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย โดยให้ถือว่าพนักงานอัยการมีฐานะและสิทธิหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ค่าฤชาธรรมเนียม หรือการต้องวางเงินประกันต่างๆ ตามกฎหมายดังกล่าว

ในการพิจารณาคดีล้มละลาย ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริงตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของผู้หนีเด็ดขาด

ในการพิพากษาคดีล้มละลายตามมาตรานี้ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับส่วนแบ่งทรัพย์สินของเจ้าหนี้ในลำดับ (๘) ของมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่เจ้าหนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินแต่ละรายได้รับมาแล้วก่อนมีการดำเนินคดีล้มละลายประกอบด้วย

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อซักถาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนและปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นตาม มาตรา ๑๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และการกระทำของผู้นั้นมีลักษณะเข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๔ หรือบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ การกักเงินที่มีลักษณะเข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ซึ่งมีสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวเท่าที่มีผลผูกพันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ยังมีผลใช้บังคับได้ต่อไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวไม่มีระยะเวลาสิ้นสุด ให้สัญญาหรือข้อตกลงนั้นมีผลผูกพันได้ต่อไป และให้สิ้นสุดลงเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันให้สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวสิ้นสุดลงก่อนกำหนดนั้น หรือคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้สิทธิเรียกให้ชำระหนี้หรือบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามสิทธิของตนก่อนกำหนดนั้น

(๒) ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวมีระยะเวลาสิ้นสุดภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ เว้นแต่สัญญาจะมาจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามวรรคสองภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ก็ให้สัญญาหรือข้อตกลงนั้นสิ้นสุดลงตามที่ได้จดทะเบียนไว้ อย่างไรก็ตามไม่เป็นการตัดสิทธิคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามสิทธิของตนก่อนกำหนดนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนสัญญาหรือข้อตกลงตาม (๓) ของวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีการยื่นคำขอจดทะเบียนโดยคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว พนักงานเจ้าหน้าที่จะจดทะเบียนให้ได้ต่อเมื่อได้มีหนังสือสอบถามไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้นได้ให้ความยินยอมและยอมรับข้อความในสัญญาหรือข้อตกลงที่นำมาขอจดทะเบียนนั้นแล้ว

ในการรับจดทะเบียน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าสัญญาหรือข้อตกลงใดกระทำขึ้นหลังวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปฏิเสธการจดทะเบียน พร้อมทั้งให้เหตุผลต่อผู้ขอจดทะเบียน ถ้าผู้ขอจดทะเบียนไม่เห็นด้วยให้มีสิทธิไปร้องขอต่อศาลภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ศาลมีคำวินิจฉัยแสดงว่าสัญญาหรือข้อตกลงนั้นได้กระทำขึ้นก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทบัญญัติมาตรานี้ มีผลใช้บังคับในทางแพ่งและไม่มีผลเป็นการลบล้างความผิดอาญาแต่อย่างใด

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประจวบ สุนทรากร

รองนายกรัฐมนตรี

(๑๐๑ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๑๖๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๗)

สาระในพระราชกำหนดฉบับนี้ ให้องอาจ คล้ายไพบูลย์ และธรรมาแม่ใจ ได้สรุปอย่างละเอียดในหนังสือชื่อ “ปฏิวัติเศรษฐกิจ” ซึ่งผู้สนใจกฎหมายและประชาชนโดยทั่วไป น่าจะนำมาศึกษาถึง

### โครงสร้างของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบัญญัติทั้งหมด ๑๘ มาตรา และมีโครงสร้างโดยสรุปดังนี้

- ๑) คำนิยาม มาตรา ๓
- ๒) ความรับผิดทางอาญา
  - ๒.๑ มาตรา ๔, ๕, ๑๒, ๑๕
  - ๒.๒ มาตรา ๗, ๘, ๑๓, ๑๔
- ๓) มาตราการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน
  - ก. นับแต่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ มาตรา ๘, ๙, ๑๐
  - ข. เกี่ยวกับการกระทำก่อนวันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ มาตรา ๑๖, ๑๗
- ๔) ผู้รักษาการตามพระราชกำหนดฯ และพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๑๘, ๑๑

### คำนิยาม

โดยที่พระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นกฎหมายพิเศษที่มีพื้นฐานความผิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตในทางแพ่ง ฉะนั้นในการบัญญัติกฎหมายผู้ร่างจึงจำเป็นต้องอธิบายความหมายของถ้อยคำบางคำไว้เพื่อความเข้าใจถูกต้องตามเจตนารมณ์ของผู้ร่าง กล่าวคือ

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“ผู้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า รับเงิน ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ยืม การรับเข้าร่วมลงทุน หรือในลักษณะอื่นใดโดยผู้กู้ยืมเงินจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการรับเพื่อตนเองหรือรับในฐานะตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้กู้ยืมเงินของผู้ให้กู้ยืมเงินหรือในฐานะอื่น และไม่ว่าการรับหรือจ่ายเงิน หรือผลประโยชน์ตอบแทนนี้จะกระทำอำพรางด้วยวิธีการอย่างไร



“<sup>๑๒๔</sup>ผู้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า บุคคลผู้ทำการกู้ยืมเงิน และในกรณีผู้กู้ยืมเงินเป็นนิติบุคคล

“<sup>๑๒๕</sup>ผลประโยชน์ตอบแทน” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ที่ผู้กู้ยืมเงินจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ทั้งนี้ ไม่ว่าในลักษณะดอกเบี้ย เงินปันผล หรือลักษณะอื่นใด

“<sup>๑๒๖</sup>ผู้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า บุคคลผู้ทำการกู้ยืมเงิน และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งลงนามในสัญญา หรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของนิติบุคคลนั้นด้วย

“<sup>๑๒๗</sup>ผู้ให้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ให้กู้ยืมเงินระบุให้เป็นบุคคลที่ دریافتเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้กู้ยืมเงิน

“<sup>๑๒๘</sup>พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดฯ น

“<sup>๑๒๙</sup>รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดฯ น

### ความรับผิดชอบทางอาญา

#### <sup>๑๓๐</sup>ฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๔ ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชน หรือกระทำการใด ๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ว่าในการกู้ยืมเงิน ตนหรือบุคคลใดจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงิน กฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้แล้วว่าตน หรือบุคคลนั้นจํานำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้น หรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้แล้ว ว่า ตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

## องค์ประกอบความผิด

## ๑. ผู้ใด

## ๑.๑ โฆษณา

หรือ ให้ปรากฏต่อประชาชน หรือ

## ๒. ประกาศ

๒.๑ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป

๒.๑.๑ ว่าในการกู้ยืมเงินต้น หรือบุคคลใดจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน

แทน

๒.๒ ให้สูงกว่าดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้

## ๓. โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่า (โดยทุจริต)

๓.๑ ตนหรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้น หรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือ

๓.๒ ตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และ

## ๔. ในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดและโทษทางอาญาด้วย ฉะนั้นในการศึกษาทำความเข้าใจความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชกำหนดนี้ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้ด้วย เว้นแต่ในกรณีที่พระราชกำหนดนี้ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗)

ลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา ๔ ซึ่งเป็นความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มีลักษณะการกระทำความผิดทำนองเดียวกันกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ตาม ป. อาญา มาตรา ๓๔๓

ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๔ คำว่า “ผู้ใด” หมายความว่า ผู้กระทำความผิดอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันกระทำความผิดไม่ว่าใน

ลักษณะตัวการ ผู้ใช้ หรือโฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด หรือสนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖

คำว่า “โฆษณาหรือประกาศ” หมายถึงลักษณะหรือวิธีการติดต่อชักชวน หรือแจ้งข่าว หรือแพร่ข่าวให้ปรากฏต่อบุคคลทั่วไปหรือต่อประชาชน

คำว่า “ประชาชน” หมายถึงบรรดาพลเมืองซึ่งมีความหมายถึงชาวเมืองทั้งหลาย (ตามนัยพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๙/๒๕๒๓) หากได้ถือเอาจำนวนผู้เสียหายที่ถูกหลอกลวงมากหรือน้อยเป็นหลักไม่ แต่ถือเอาเจตนาแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนเป็นสำคัญ (ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๗/๒๕๒๓)

คำว่า “อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน ซึ่งในขณะนั้นอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (ในบรรดาสถาบันการเงินด้วยกัน บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์มีสิทธิจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินหรือฝากได้ในอัตราสูงสุด) จะพึงจ่ายได้ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน คือ อัตราร้อยละ ๑๖ ต่อปี ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากการกู้ยืม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๔ ออกตามความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน

คำว่า “สถาบันการเงิน” ตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๓ หมายความว่า

- ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์
- บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- สถาบันการเงินอื่น ที่รัฐมนตรีกำหนดนโยบายโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกประกาศ กระทรวงการคลังกำหนดให้ “ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กรณีออมทรัพย์ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันการเงิน” ด้วย  
 วัตถุประสงค์ที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน (เป็น  
 พยานหลักฐาน

มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

๑. ในการกู้ยืมเงินหรือจะกู้ยืมเงิน

(ก) มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแพร่ข่าวด้วย

วิธีอื่นใดหรือ

(ข) ดำเนินการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ หรือ

(ค) จัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่าง ๆ หรือ

(ง) จัดให้มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ไปชักชวนบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้มีการ

ให้กู้ยืมเงินหรือ

(จ) ได้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินเกินสิบคนซึ่งมีจำนวนเงินกู้ยืมเงินรวมกัน

ตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงิน

ให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน และ

๒. ผู้นั้น

(ก) จ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แพร่ข่าว หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์

ตอบแทน ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ย สูงสุดที่สถาบันการเงินตาม

กฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะพึงจ่ายได้ หรือ

(ข) ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ (๑) (๒)

หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้นได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ ไม่ปรากฏ

หลักฐานพอที่จะเชื่อได้ว่า เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายให้แก่

ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกง

ประชาชน ตามมาตรา ๔ ทั้งนี้เว้นแต่ผู้นั้นจะสามารถพิสูจน์ได้ว่ากิจการของตนหรือของบุคคล

ที่ตนอ้างถึงนั้นเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนเพียงพอที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าว

อ้าง หรือหากกิจการดังกล่าวไม่อาจให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียง ก็จะต้องพิสูจน์ได้ว่า

กรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้  
หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

### องค์ประกอบความผิด

๑. ผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๕ (๑) อนุมาตราใดอนุมาตราหนึ่ง และ
๒. ผู้นั้นกระทำการตามมาตรา ๕ (๒)
๓. และผู้นั้นไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า

๑.๓ กิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างถึงนั้นเป็นกิจการที่ให้ผล  
ประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าวอ้าง หรือ

๓.๒ กรณี “กิจการของตนหรือของบุคคลอื่นที่ตนอ้างไม่อาจให้ผลประโยชน์  
ตอบแทนพอเพียง” ได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมาย  
ได้หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

“การกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ” ตามมาตรา ๕ (๒) หมายถึง การกระทำที่มีลักษณะ  
ต่อเนื่องเป็นกิจวัตรปกติของผู้นั้น

“การกู้ยืมเงินในแหล่งต่างๆ ตามมาตรา ๕ (๓) หมายถึง การกู้ยืมเงินในสถานที่  
ต่างๆ ในการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่มีใช้ตัวเงินตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ นั้น  
ให้คำนวณมูลค่าของผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวออกเป็นจำนวนเงิน

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอัตราผลตอบแทนตามมาตรา ๔  
และมาตรา ๕ ในกรณีที่ผู้ยืมเงินได้จ่ายหรือจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนที่มีใช้เป็นตัวเงิน ให้  
คำนวณมูลค่าของผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวออกเป็นจำนวนเงิน

บทกำหนดโทษความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุก  
ตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่ง  
หมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ความรับผิดชอบของผู้แทนหรือตัวแทนของนิติบุคคล

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ เป็นนิติบุคคล  
กรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องรับ

ตามทบทบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการ  
ทำผิดของนิติบุคคลนั้น

### อำนาจทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ใดได้กระทำความผิดตามมาตรา ๔  
หรือกระทำการตามมาตรา ๕ (๑) หรือ ๒ (ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้ผู้นั้นหรือบุคคลใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์  
ในการตรวจสอบถึงการกักขังเงินมาให้ด้วยคำ

(๒) สั่งให้บุคคลดังกล่าวตาม (๑) รายงานสภาพกิจการของตน ตลอดจนสิน  
ทรัพย์และหนี้สินทั้งหลายของตน

(๓) สั่งให้บุคคลดังกล่าวตาม (๑) นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับ  
การกักขังเงินมาตรวจสอบ

(๔) เข้าไปในสถานที่ใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือ  
ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อทำการตรวจสอบหรือค้นบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่น  
ของบุคคลดังกล่าวตาม (๑) ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งบุคคลที่อยู่ในสถานที่  
นั้นให้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือค้น ตามควรแก่เรื่อง และให้  
มีอำนาจยึดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้

การเรียกหรือสั่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับ  
แต่วันได้รับหนังสือเรียกคำสั่ง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบหรือค้นตาม (๔) แล้ว ถ้ายังดำเนินการ  
ไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

คำว่า “เหตุอันควรสงสัย” ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดฯ นี้ หมายถึง  
สงสัยว่า ผู้ใดจะกระทำความผิดตามพระราชกำหนดฯ นี้ แต่ในทางปฏิบัติ “เหตุอันควรสงสัย”  
เป็นดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของพยานหลักฐาน หรือในพฤติการณ์  
อย่างอื่น โดยอาศัยจากแนวความคิดของวิญญูชน ผู้มีหน้าที่ในการนั้นๆ เป็นแนวทางในการ  
วินิจฉัย เป็นผลการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่กองทรัพย์แห่งเบงกอล

ได้ว่าผู้นั้นกระทำความผิดตามพระราชกำหนดว่านี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยแล้ว ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จะต้องบันทึกเหตุอันควรสงสัยนั้นไว้ให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๘ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยเชื่อว่า ผู้กักขังเงินผู้ใดที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายหรือมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้สิน และเห็นควรให้มีการดำเนินการการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อน เพื่อกู้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กักขังเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนได้ แต่จะยึดอายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๑๐ ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ใดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้กักขังเงินที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย หรือมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้สิน แต่ยังไม่สมควรสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินคดีล้มละลายต่อไปตามมาตรา ๑๐

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาใช้บังคับโดยอนุโลม

### บทกำหนดโทษ ฐานขัดขวาง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือไม่อำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓ ผู้ใดขัดขวาง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗ (๔) หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

บทกำหนดโทษฐานไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก  
คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษ  
ฐานไม่ยอมตอบคำถามพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อชักถาม

มาตรา ๑๔ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อชักถาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนและปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน

ก) นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

อำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรา ๘ ถ้าบุคคลเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้และเห็นสมควรให้มีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้หนี้ไว้ก่อน เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้หนี้ไว้ก่อนได้ แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ หรือคำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ใดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายหรือมีทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้ แต่ยังไม่สมควรสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินคดีล้มละลายต่อไปตามมาตรา ๑๐

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาบังคับใช้โดยอนุโลม



### อำนาจพนักงานอัยการในการฟ้องคดีล้มละลาย

มาตรา ๑๐ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานอัยการ มีอำนาจฟ้องผู้กู้ยืมเงินที่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ เป็นบุคคลล้มละลายได้เพื่อ

- (๑) เป็นผู้หนีหนี้สินล้นพ้น หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้ได้
- (๒) เป็นหนี้สินผู้ให้กู้ยืมเงินรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่ง

แสนบาทและ

- (๓) หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม

การฟ้องคดีล้มละลายตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย โดยให้ถือว่าพนักงานอัยการมีฐานะและสิทธิหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ค่าฤชาธรรมเนียม หรือการต้องวางเงินประกันต่างๆ ตามกฎหมายดังกล่าว

ในการพิจารณาคดีล้มละลาย ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริงตามวรรคหนึ่งให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด

ในการพิพากษาคดีล้มละลายตามมาตรา<sup>นี้</sup> ให้ศาลมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับส่วนแบ่งทรัพย์สินของเจ้าในลำดับ (๘) ของมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ที่<sup>นี้</sup>ทั้งหลาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่เจ้าหนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินแต่ละรายได้รับมาแล้วก่อนมีการดำเนินคดีล้มละลายประกอบด้วย

- (ข) เกี่ยวกับการกระทำก่อนวันที่พระราชกำหนด<sup>นี้</sup> ใช้บังคับความผิดอาญาและอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำก่อนวันที่พระราชกำหนด<sup>นี้</sup> ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก่อนวันที่พระราชกำหนด<sup>นี้</sup> ใช้บังคับและการกระทำของผู้นั้นมีลักษณะเข้าองค์ประกอบความตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ให้พนักงาน

กำหนดให้มีอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับการเลิกหรือจดทะเบียนสัญญา ข้อตกลงที่กระทำไว้ก่อนวันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ การกู้ยืมเงินที่มีลักษณะเข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ซึ่งมีสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวเท่าที่มีผลผูกพันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ยังคงมีผลใช้ได้ต่อไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวไม่มีระยะเวลาสิ้นสุด ให้สัญญาหรือข้อตกลงนั้นมีผลผูกพันต่อไป และให้สิ้นสุดลงเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันให้สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวสิ้นสุดก่อนกำหนดนั้น หรือคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้สิทธิเรียกให้ชำระหนี้หรือบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ตามสิทธิของตนก่อนกำหนดนั้น

(๒) ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวมีระยะเวลาสิ้นสุดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ ให้สัญญาหรือข้อตกลงนั้นสิ้นสุดลงตามที่ได้สัญญาหรือตกลงไว้ เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันให้สัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวสิ้นสุดลงก่อนกำหนดนั้น หรือคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะให้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามสิทธิของตนก่อนกำหนดนั้น

(๓) ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวมีระยะเวลาสิ้นสุดภายหลังจากหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ เว้นแต่คู่สัญญาจะมาจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสองภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดฯ นี้ใช้บังคับ ก็ให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงนั้นสิ้นสุดตามที่ได้จดทะเบียนไว้ อย่างไรก็ตามไม่เป็นการตัดสิทธิคู่สัญญาที่จะตกลงกันให้สัญญาหรือข้อตกลงตามสิทธิของตนก่อนกำหนดนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนสัญญาหรือข้อตกลงตาม (๓) ของวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่มีการยื่นคำขอจดทะเบียนโดยคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่ฝ่ายเดียว พนักงานเจ้าหน้าที่จะจดทะเบียนให้ได้ต่อเมื่อได้มีหนังสือสอบถามไปยังคู่สัญญา อีกฝ่ายหนึ่งและคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้นได้ให้ความยินยอมและยอมรับข้อความในสัญญาหรือข้อตกลงที่นำมาขอจดทะเบียนนั้นแล้ว

ในการจดทะเบียน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าสัญญาหรือข้อตกลงใดกระทำขึ้น  
หลังวันที่พระราชกำหนด ฯ นี้ใช้บังคับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปฏิเสธการจดทะเบียน  
พร้อมทั้งให้เหตุผลต่อผู้จดทะเบียน ถ้าผู้จดทะเบียนไม่เห็นด้วยให้มีสิทธิไปร้องขอต่อ  
ศาลภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ศาลมีคำ  
วินิจฉัยแสดงว่าสัญญาหรือข้อตกลงนั้นได้กระทำขึ้นก่อนวันที่พระราชกำหนด ฯ นี้ใช้บังคับ  
และให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม

บทบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับในทางแพ่งและไม่มีผลเป็นการลบล้างความผิดอาญา  
แต่อย่างใด

ได้มีการประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย กำหนดหลักเกณฑ์  
และวิธีการจดทะเบียนสัญญาหรือข้อตกลงการกู้ยืมเงิน ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ และ  
แนวทางการปฏิบัติในการรับจดทะเบียนสัญญาหรือข้อตกลงการกู้ยืมเงินสรุปได้ดังนี้

หลักการ สัญญาหรือข้อตกลงที่จะรับจดทะเบียนให้ต้องเป็นสัญญาหรือข้อตกลง  
ของการกู้ยืมเงินที่มีลักษณะเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายนี้ โดยเป็นสัญญาหรือข้อ  
ตกลงที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ และมีระยะเวลาสิ้นสุดเกินกว่า ๑ ปี นับแต่  
วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ ถ้าเห็นว่าสัญญาหรือข้อตกลงทำขึ้นหลังจากวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน  
๒๕๒๗ ไม่ให้รับจดทะเบียนและให้ชี้แจงเหตุผลต่อผู้จดทะเบียนด้วย

ระยะเวลาที่รับจดทะเบียน ให้รับจดทะเบียนตามที่ผู้กู้ยืมเงินมีภูมิลำเนา โดยใน  
กรุงเทพฯ ฯ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังในพระบรมมหาราชวัง ใน  
ต่างจังหวัดที่สำนักงานสรรพากรจังหวัด

การเก็บค่าจดทะเบียน (พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด)

ในส่วนกลาง เก็บที่กระทรวงการคลัง

ในส่วนภูมิภาค เก็บที่สำนักงานสรรพากรจังหวัด

ผู้รักษาการตามพระราชกำหนด ฯ และพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้รักษาการตามพระราชกำหนด ฯ นี้

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง  
มหาดไทย รักษาการตามพระราชกำหนด ฯ นี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ  
ปฏิบัติการตามพระราชกำหนด ฯ นี้

## ฐานะของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ นี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

## กฎเตือน

เอกสารตีตรา “ลับ” ที่แจกจ่ายแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ นอกเหนือจากคู่มือนี้ให้รักษาเป็นเอกสารลับอย่างแท้จริง

ผลของการใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ ทำให้ผู้ดำเนินกิจการวงแชร์ ใหญ่ ๒ ราย คือแชร์แม่ชะม้อย และแชร์เสมาฟ้าครามถูกจับดำเนินคดี ส่วนแชร์วงอื่นที่ดัง ๆ เช่น หมั่นแก่ว์ ชาร์เตอร์ผู้ดำเนินกิจการวงแชร์ต่างหลบหนีการจับกุมอยู่ ซึ่งผลของการดำเนินคดี ตลอดจนการติดตามผู้หลบหนี มาดำเนินคดี ก็เป็นเรื่องที่ต้องรอดูกันต่อไป ถึงตอนนั้น นักอโงะก็คงมีกลวิธีใหม่ ๆ มาใช้และรัฐก็คงออกกฎหมายตามหลังเพื่อแก้กันต่อไปอีก

## บรรณานุกรม

ร.ท.ท. เสถียร วิชัยลักษณ์ และ พ.ท.อ. สืบวงศ์ วิชัยลักษณ์ พระราชกำหนดการกักขังเงิน

ที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นิติเวช ๒๕๒๘.

ทองอาจ กล้ามไพบูลย์ และ ทร แม่ใจ ปฏิวัติแชร์ชม้อย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช

จำกัด ๒๕๒๘.

อาทิตย์ -- วิวัฒน์, มติชน.